

Polletno poročilo o učinku ločenega zbiranja odpadkov v luči uvajanja sistema individualnega zbiranja komunalnih odpadkov.

Stanje v sistemu zbiranja komunalnih odpadkov v Mestni občini Novo mesto je napredovalo v smislu pokritosti občine z individualnim sistemom in bo v prihodnosti še napredovalo. Večji del Mestne občine še vedno pokriva integralni sistem, vendar je individualni sistem v porastu in bo predvidoma do konca leta 2026 pokril celotno Novo mesto, do konca leta 27 pa celotno Mestno občino. V Komunali Novo mesto d.o.o. se intenzivno pripravljamo na pospešeno širitev s spremembo in optimizacijo pobiralnih poti, nabavo opreme prilagojene za praznjenje individualnih posod ter zaposlovanje dodatnega kadra. Obenem aktivno iščem odgovore na novonastala vprašanja, ki prihajajo z širitvijo in poskušamo izkoristiti vsako inovacijo, ki bi sistem zbiranja oplemenitila in izboljšala.

Območje zbiranja komunalnih odpadkov se v obdobju januar-junij 2026 ni bistveno spremenilo. Še vedno pokrivamo 8 občin z 348 naselji ter približno 68.763 prebivalcev. V tem obdobju smo zbrali 11.745.006 kg vseh odpadkov, kar je 326.543 kg odpadkov več, kot v enakem obdobju lani (11.418.463kg).

Prizadevanje Komunale gre v smeri povečanega deleža ločeno zbranih odpadkov in zmanjšanje mešanih komunalnih odpadkov ter skupne količine odpadkov. Še vedno si prizadevamo uresničevati cilje zadane s Strategijo učinkovitejšega ločevanja komunalnih odpadkov sprejeto leta 2023 in s tem nameravamo nadaljevati v prihodnosti. Glavni del te strategije je predvsem širitev individualnega načina zbiranja komunalnih odpadkov skozi Krajevne skupnosti znotraj občine. V prvem polletju leta 2026 smo uspeli izvesti aktivnosti za širitev novega sistema zbiranja v KS Šmihel ter KS Drska. S sistemom individualnega zbiranja so tako že pokrite sledeče Krajevne skupnosti:

- Žabja vas
- Gotna vas
- Regrča vas
- Šmihel
- Drska

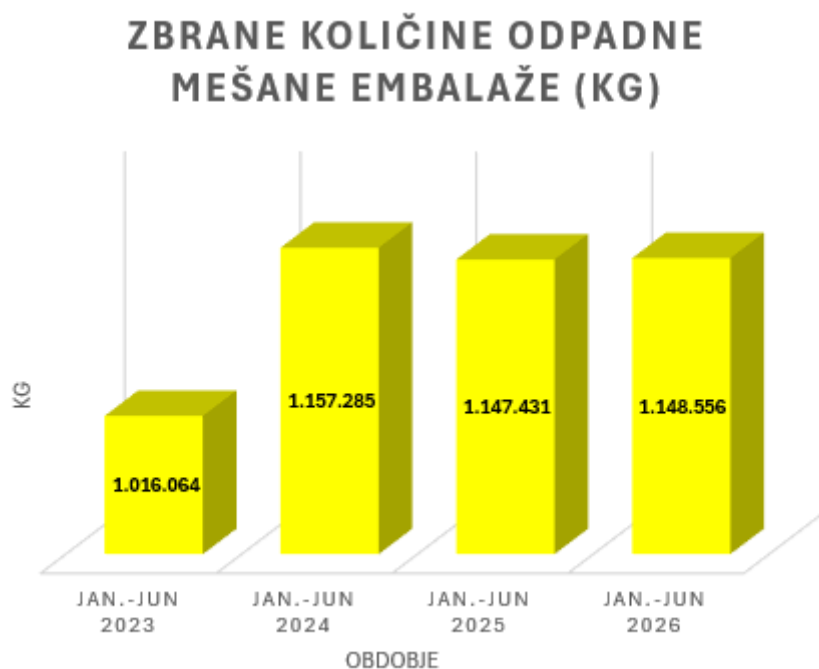
Nominalno to pomeni 1574 gospodinjstev ali 6029 oseb- kar predstavlja 15,6% vseh oseb na območju MO Novo mesto (38.560 – vir:SURS)

V nadaljnjem obdobju predvidevamo hitrejšo širitev na preostale KS in izboljšanje rezultatov ločenega zbiranja komunalnih odpadkov.

Kot smo se v preteklosti že obvezali, bomo spremljali trende gibanja količin obdelanih komunalnih odpadkov, odloženih odpadkov ter števila opravljenih nadzorov na terenu. Spremembe smo uvedli na področju izvajanja nadzorov – uvedli smo t.i. mehke metode predhodnega opozarjanja, kjer kršitelje (če so ti znani) prvič predhodno pisno opozorimo, v primeru nadaljevanja kršitve drugič pisno opozorimo z informiranjem medobčinskega inšpektorata in če še to ne učinkuje - ob tretji kršitvi izvedemo prijavo na inšpektorat. To smo storili predvsem iz razloga, ker individualni sistem omogoča številčnejše ugotavljanje kršiteljev in ne želimo delovati kaznovalno ampak preventivno. Vztrajni kršitelji so tako izločeni in predani v postopek na inšpektorat.

Rezultati zbiranja komunalnih odpadkov iz obdobja januar-junij 2026 na obočju celotne MO Novo mesto.

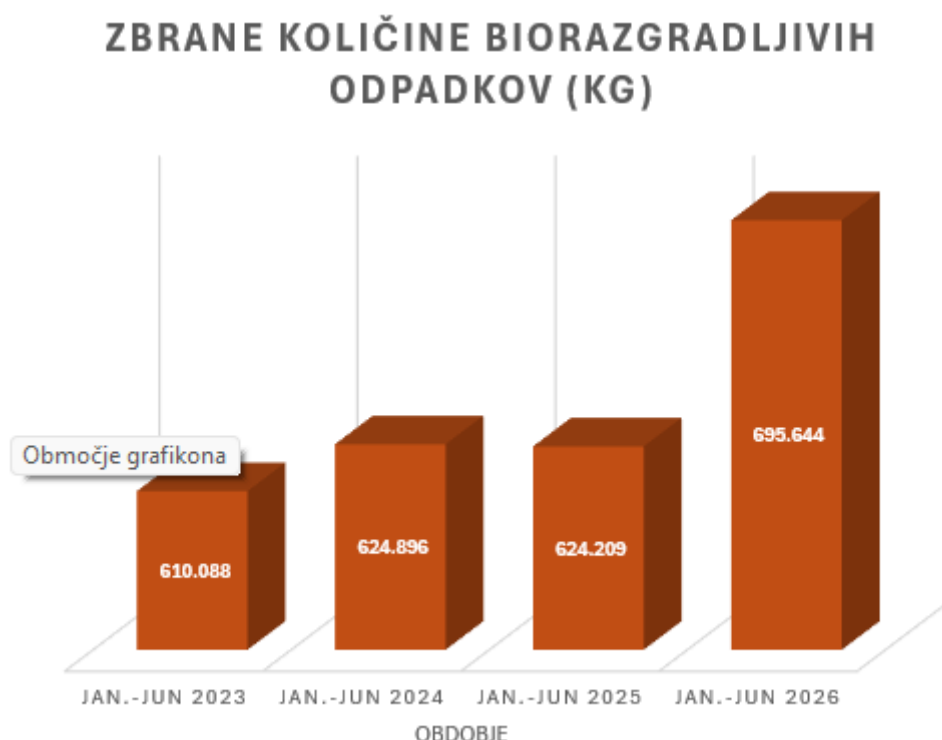
Trend gibanja količin zbrane odpadne embalaže v prvem polletju 2026 v primerjavi z prvim polletjem 2025 kaže na postopno povečevanje ločeno zbranih količin, kar je mogoče povezati predvsem s širitvijo individualnega sistema zbiranja komunalnih odpadkov ter večjo dostopnostjo zabojnikov za ločeno zbiranje pri uporabnikih.

Graf: Ločeno zbrana odpadna embalaža

V primerjavi z začetkom leta je v naslednjih mesecih zaznati rast količin zbrane embalaže, kar nakazuje pozitiven učinek uvedenih sprememb v sistemu zbiranja. Posebej pomembno bo spremljanje tega kazalnika v drugi polovici leta, ko se bo individualni sistem širil še na dodatne krajevne skupnosti

V prvem polletju leta 2026 gibanje količin biorazgradljivih odpadkov kaže na vpliv sezonskih dejavnikov in postopnih sprememb v sistemu zbiranja. Pri interpretaciji podatkov je treba upoštevati, da so količine biološko razgradljivih odpadkov praviloma višje v pomladanskih in jesenskih mesecih, ko se povečajo aktivnosti urejanja zelenic, vrtov in javnih površin. Ob nadaljnji širitvi individualnega sistema zbiranja pričakujemo bolj stabilno zajemanje tega odpadkovnega toka, hkrati pa bo pomembno spodbujati tudi hišno kompostiranje kot prednostni način ravnanja z delom biorazgradljivih odpadkov. Vseeno pa je zaznati povečanje količine ločeno zbranih biorazgradljivih odpadkov saj smo v prvi polovici leta 2026 zbrali več kot 71 ton več tovrstnega odpadka.

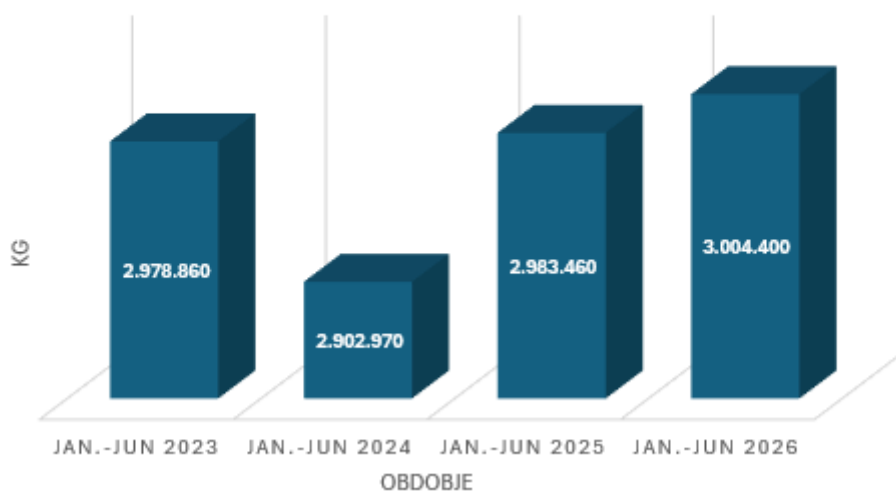

Graf: Ločeno zbrani biorazgradljivi odpadki

Trend gibanja količin mešanih komunalnih odpadkov v prvem polletju 2026 je eden ključnih kazalnikov učinkovitosti uvajanja individualnega sistema zbiranja komunalnih odpadkov. Cilj uvedenih ukrepov je postopno zmanjševanje količin mešanih komunalnih odpadkov na račun boljšega ločevanja odpadne embalaže, biorazgradljivih odpadkov in drugih ločeno zbranih frakcij. Kljub cilju postopnega zmanjševanja količin mešanih komunalnih odpadkov podatki za prvo polletje 2026 kažejo povečanje v primerjavi z enakim obdobjem preteklega leta. Povečanje je treba presoјati previdno, saj se sistem individualnega zbiranja v Mestni občini Novo mesto še uvaja postopoma in v obravnavanem obdobju še ni zajel celotnega območja občine. Večji del območja je bil v prvem polletju še vedno vključen v integralni sistem zbiranja, zato se pričakovani učinki izboljšane ločevanja še ne morejo v celoti odraziti v zmanjšanju količin mešanih

komunalnih odpadkov. Kot smo že omenili – vključen del občanov v individualni sistem je v opazovanem obdobju predstavljal le 15,6% vseh občanov v Mestni občini. V prvem polletju 2026 smo zbrali 20.940kg mešanih komunalnih več, kot v enakem obdobju lani, vendar je potrebno upoštevati dejstvo, da smo letos zbirali odpadke 1 dan več. Namreč koledarska razporeditev delovnih dni močno vpliva na količino zbranih mešanih komunalnih odpadkov, saj v povprečju zberemo 40,1 tone mešanih komunalnih odpadkov dnevno. Potrebno je upoštevati tudi dejstvo, da ob kontinuirani gospodarski rasti raste tudi poraba občanov in posledično tudi proizvodnja odpadkov.

ZBRANE KOLIČINE MEŠANIH KOMUNALNIH ODPADKOV (KG)

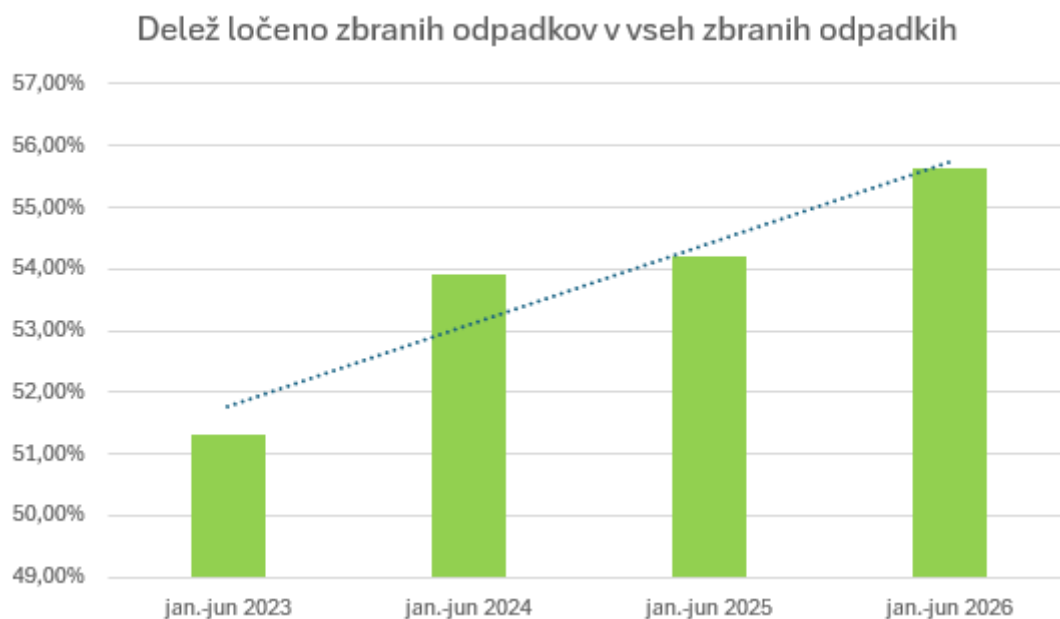

Graf: zbrani mešani komunalni odpadki

Učinek ločenega zbiranja odpadkov

Na podlagi podatkov za prvo polletje leta 2026 lahko ugotovimo, da se učinki ločenega zbiranja odpadkov kažejo predvsem v postopnem izboljševanju sistema zbiranja, večji dostopnosti storitve za uporabnike ter boljši možnosti spremljanja pravilnosti ravnanja z odpadki na terenu. Ker je širitev individualnega sistema zbiranja potekala postopoma in je v obravnavanem obdobju zajela le del Mestne občine Novo mesto, neposrednih in celovitih učinkov na zmanjšanje količin preostanka komunalnih odpadkov še ni mogoče v celoti ovrednotiti. Pričakovati pa je, da se bodo učinki uvedenih ukrepov izraziteje pokazali v prihodnjih obdobjih, ko bo sistem razširjen na večji del občine in bo omogočeno bolj dosledno ločeno zbiranje pri izvoru nastanka odpadkov. Vseeno pa je zaznati rast deleža

ločeno zbranih odpadkov iz leta v leto in lahko pričakujemo, da bo učinek kmalu dosegel predpisan delež 60ih odstotkov. Trenutni povprečni učinek za obdobje januar-junij je 55,62% kar je 1,42 odstotkovne točke več, kot enako obdobje lani.

Graf: Gibanje deleža ločeno zbranih odpadkov v vseh odpadkih

Količine obdelanih mešanih komunalnih odpadkov

Obdelava odpadkov je ločena obvezna javna gospodarska služba, ki jo na območju Mestne občine Novo mesto izvaja podjetje CERO-DBK d.o.o.. Komunala Novo mesto d.o.o. temu podjetju preda vse zbrane količine mešane komunalne odpadke v obdelavo. Trend obdelave sledi trendu zbranih mešanih komunalnih odpadkov, saj je ta odvisen od njega v smislu, da se obdela vsa količina zbranih mešanih komunalnih odpadkov in se v postopek odlaganja prepusti le 35% te količine. Količina odloženih odpadkov je odvisna od tehnoloških značilnosti službe obdelave odpadkov ter od same sestave mešanih komunalnih odpadkov. Komunala Novo mesto d.o.o. na sam postopek obdelave nima vpliva.

Izvedba nadzorov in njihovih zaključkov

Omenili smo na začetku, da smo spremenili način izvajanja nadzora in se usmerili v bolj preventiven način nadzora. Glavni razlog za uvedbo novega načina odzivanja na zaznane kršitve je ravno nov – individualni način zbiranja odpadkov.. Ker je v individualnem načinu zbiranja kršitve veliko lažje zaznati smo se odločili za tristopenjsko obravnavo kršiteljev:

- 1. stopnja - Kršitelj se prepozna s pomočjo edinstvene serijske številke na zbirni posode (zabojniku) in kršitev sama se dokumentira. Kršitelj se pisno opozori na zaznano kršitev in da se mu v vednost, da se bo nadzor v prihodnosti nadaljeval. Pozove se ga na ureditev ločenega zbiranja in doslednega sledenja navodil o ločevanju. V prilogi dopisa se posreduje slikovni material kršitve.
- 2. Stopnja – ponovljena kršitev se zopet zabeleži in kršitelj se ponovno pisno pozove na ureditev razmer. Obvestilo se tokrat poda tudi v vednost medobčinskemu inšpektoratu.
- 3. stopnja – v kolikor kršitelj nadaljuje s kršitvijo se ta ponovno dokumentira in se jo posreduje skupaj s prijavo na medobčinski inšpektorat.

V nadaljevanju je obravnava kršitelja v celoti prepuščena medobčinskemu inšpektoratu. S tem načinom dela do kršiteljev pristopamo preventivno in z mehкими metodami, obenem pa zmanjšujemo število prijav, ki bi bile lahko posredovane neupravičeno ali prehitro.

V prvem polletju 2026 smo tako zaznali 6 kršitev, ki smo jih obravnavali v okvirju 1. stopnje in ki niso nadaljevali s kršitvami naprej. Na medobčinski inšpektorat tako nismo podali prijav, kljub še vedno velikem deležu integralnega načina zbiranja komunalnih odpadkov.